

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Здравка Вескова Радионова, дм,
К-ра „Социална медицина и здравен мениджмънт“, Факултет „Обществено здраве“,
Медицински университет – Плевен

на дисертационен труд на тема: „Депресивен епизод в Общата медицинска практика –
значимост на проблема и алгоритъм за поведение“
на докторанта в редовна форма на обучение д-р Елка Георгиева Тумбева,
асистент в Катедра „Обща медицина, съдебна медицина и деонтология“, Факултет
„Обществено здраве“, МУ-Плевен

по процедура за присъждане на ОНС „Доктор“,
по професионално направление 7.1. „Медицина“, докторска програма „Обща медицина“,
съгласно Заповед № 2058/24.07.2024 г. на Ректора на Медицински университет – Плевен

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Представеният комплект материали на електронен носител е в съответствие с Процедурата за придобиване на ОНС „доктор“ в МУ – Плевен и Правилника на МУ – Плевен, като включва всички необходими документи.

Д-р Елка Тумбева завършва медицина в МУ – Плевен през 1998 год. Започва професионалния си път като лекар в „Импорт-експорт“, гр. Плевен, след което работи последователно като медицински представител и регионален мениджър продажби във фармацевтичните компании Байер България, Екофарм и Герот Ланах.

От 2000 – 2004 год. е специализант по „Вътрешни болести“, а от 2018 до 2020 год. учи „Международни икономически отношения“ в Магистърска програма по „Международен бизнес и мениджмънт“ в Стопанска академия „Д. А. Ценов“, Свищов.

През 2019 год. постъпва на работа като асистент в к-ра „Обща медицина, съдебна медицина и деонтология“ на МУ – Плевен, където е зачислена в редовна форма на докторантура на 04.11.2020 год. Отчислена е с право на защита, в срок, през ноември, 2023 г.

Приложени са три публикации във връзка с дисертационния труд.

2. Актуалност на тематиката

Темата на дисертационния труд е с безспорна актуалност и значимост, тъй като едни от най-често срещаните нарушения на психичното здраве в световен мащаб са депресивните разстройства. Депресията предхожда, съпровожда или води до множество социално значими заболявания. В България все още остава неизследван въпросът за активно търсене наличието на депресивни симптоми в пациенти с тези заболявания от общопрактикуващите лекари (ОПЛ), използваните диагностични подходи и алгоритъмът на поведение при поставяне на диагнозата депресия.

3. Познаване на проблема

Докторантът познава много добре състоянието на проблема и творчески оценява литературния материал. В *литературния обзор*, базиран на 336 литературни източници, от които 30 на кирилица и 306 на латиница (26 електронни) д-р Тумбева изяснява основни понятия, задълбочено анализира въпросите за психичното здраве, стигматизацията на психично болните, бариерите и стимулиращите фактори пред пациенти и лекари да коментират проблеми, свързани с психичното състояние на пациентите, връзката между

COVID-19 пандемията и депресивния епизод. Направен е обстоен преглед на проблемите, поведението и отношението при работа с депресивни пациенти в Първичната медицинска помощ, възможните начини на поведение при пациент с депресивен епизод.

Недостатъчно изяснените въпроси са коректно визирани, както и конкретни въпроси, които не са разработвани или са дълбоко дискуссионни.

Поставената *цел* е ясно формулирана – проучване познанията, отношението и поведението на ОПЛ при пациенти с депресивен епизод и анализиране възможностите за оптимизиране на работата с тези пациенти.

Въз основа на целта, са посочени *пет* логично формулирани *задачи*, най-важните от които са изработване на алгоритъм за поведение на ОПЛ с депресивни пациенти в общата практика и предложение на форми на обучение за работа с депресивни пациенти.

4. Методика на изследването

Използваните методи по всяка отделна задача са описани подробно и са представени в глава II на дисертационния труд. Избраната методика на изследване позволява постигане на поставената цел и получаване на адекватен отговор на задачите, решавани в дисертационния труд. С висока стойност е проведеното интервю с 34 специалисти по психиатрия, чрез което се събира информация относно бариерите пред пациенти с психични проблеми да потърсят помощ и ограничаващите фактори пред ОПЛ да изпращат пациенти за консултация с психиатър. Впечатляващо е анкетното проучване, в което са обхванати общо 300 ОПЛ от осем области в България, чрез което е събрана информация за наличие на пациенти с депресия в практиките, отношение и поведение на ОПЛ при работа с депресивни пациенти, епидемиология на депресията, бариерите и стимулиращи фактори от страна на лекаря и пациента в процеса на консултация и др. Приложен е качествен метод на изследване чрез „фокус група“ с 14 ОПЛ за приложимостта на изработения алгоритъм на поведение при съмнение за депресивен епизод. Безспорно, най-голямото методическо постижение е създаденият алгоритъм на поведение на ОПЛ при работа с пациенти с депресивна симптоматика.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Представеният за становище дисертационен труд е написан на 205 стандартни стр., в които са включени 17 таблици, 39 фигури и 4 приложения. Оформен е според изискванията и съдържа: въведение, литературен обзор, цел, задачи и методика на изследването, резултати, обсъждане, изводи, препоръки, приноси, библиография и приложения.

Обсъждането на получените данни се базира не само на собствените резултати, но и на голям брой проучвания, коректно цитирани в литературата.

Дисертационният труд завършва с девет добре обосновани *извода*, които логично следват и напълно съответстват на целта и задачите на дисертационния труд.

Приносите са с научно-теоретичен и приложен характер, общо 10 на брой, два от които с оригинален характер. Проучена е значимостта на проблема „депресивен епизод в Общата медицинска практика“ сред ОПЛ в България. Установени са бариерите и стимулиращите фактори пред ОПЛ за активно търсене на депресивни симптоми в пациентите. С най-голяма стойност е разработеният алгоритъм на поведение на ОПЛ при работа с пациенти с депресивна симптоматика и примерната план-програма за провеждане на обучителни модули на ОПЛ под ръководството на психиатър.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Докторантът е приложил три публикации във връзка с дисертационния труд – една в реферирано списание и две в научни сборници в България. Д-р Тумбева е първи автор и на

трите статии, което доказва, че тя лично е планирала, организирала и публикувала получените резултати от научната си дейност, свързана с докторската дисертация.

Предоставени са и четири приложения към дисертационния труд, които са безспорно доказателство, че той е лично дело на докторанта и получените резултати и приноси са лична заслуга.

7. Автореферат

Авторефератът е написан на 61 стр. и по съдържание напълно отразява съдържанието на дисертационния труд. В него са включени 11 таблици и 36 фигури, взети от дисертацията, които представят основната теза на доктората. Включени са всички изводи и приноси, както и научните публикации във връзка с дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа теоретични и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на МУ – Плевен. Представените материали и дисертационни резултати съответстват на специфичните изисквания, приети във връзка с Правилника на МУ – Плевен за приложение на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че докторантът д-р Елка Георгиева Тумбева притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по научната специалност „Обща медицина“, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята положителна оценка за дисертационния труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на д-р Елка Георгиева Тумбева в докторска програма „Обща медицина“.

11.09. 2024 г.

Изготвил становището: На основание чл. 59 от ЗЗЛД

Доц. д-р Здравка Радионова, дм

OPINION STATEMENT

By Assoc. Prof. Dr. Zdravka Veskova Radionova, MD,

**Department of Social Medicine and Health Management, Faculty of Public Health, Medical
University – Pleven**

**of a dissertation on the topic: "Depressive Episode in General Medical Practice -
Significance of the Problem and Behavioural Algorithm"**

of the full-time doctoral student Dr. Elka Georgieva Tumbeva,

**assistant at the Department of "General Medicine, Forensic Medicine and Deontology",
Faculty of "Public Health", MU-Pleven**

according to the procedure for awarding the ESD "Doctor",

in professional direction 7.1. "Medicine", doctoral program "General Medicine",

according to Order No. 2058/24.07.2024 of the Rector of the Medical University – Pleven

1. General presentation of the procedure and the doctoral candidate

The set of materials, presented on an electronic medium, is in accordance with the Procedure for the acquisition of the ESD "Doctor" in MU - Pleven and the Regulations of MU – Pleven and includes all necessary documents.

Dr. Elka Tumbeva graduated from the Medical University of Pleven in 1998. She began her professional career as a doctor in "Import-Export", Pleven, after which she worked successively as a medical representative and regional sales manager in the pharmaceutical companies Bayer Bulgaria, Ecopharm and Gerot Lannach.

From 2000 to 2004, she was an Internal Diseases major, and from 2018 to 2020 she studied "International Economic Relations" in the Master's Program in "International Business and Management" at the Academy of Economics "D. A. Tsenov", Svishtov.

In 2019, she started working as an assistant in the Department of "General Medicine, Forensic Medicine and Deontology" of the MU - Pleven, where she was enrolled in full-time doctoral studies on 04.11.2020. She was dismissed with the right of defence, in due time, in November 2023.

Three publications related to the dissertation are attached.

2. Relevance of the topic

The topic of the dissertation is of indisputable relevance and significance, as one of the most common mental health disorders worldwide are depressive disorders. Depression precedes, accompanies or leads to many socially significant diseases. In Bulgaria, the question of active search for the presence of depressive symptoms in patients with these diseases by general practitioners (GPs), the diagnostic approaches used and the behavioural algorithm for diagnosing depression still remains unexplored.

3. Knowing the problem

The doctoral candidate knows very well the state of the problem and creatively evaluates the literary material. In the literary review, based on 336 literary sources, of which 30 in Cyrillic and 306 in Latin alphabet (26 electronic), Dr. Tumbeva clarifies basic concepts, thoroughly analyzes mental health issues, the stigmatization of the mentally ill, the barriers and stimulating factors for patients and doctors to comment on problems related to the mental state of patients, the relationship between the COVID-19 pandemic and the depressive episode. A comprehensive review of the problems, behaviour and attitude in the work with depressed patients in Primary Health Care and the possible ways of behaviour with a patient with a depressive episode is made.

Insufficiently clarified questions are correctly addressed, as well as specific questions that are not developed or are strongly debatable.

The set *aim* is clearly formulated - to study the GPs' knowledge, attitude and behaviour with patients with a depressive episode and to analyse the possibilities for optimizing the work with these patients.

Based on the aim, five logically formulated *tasks* are indicated, the most important of which are the development of an algorithm for the behaviour of GPs with depressed patients in general practice and a proposal of forms of training for work with depressed patients.

4. Research methodology

The methods used for each individual task are described in detail and are presented in Chapter II of the dissertation. The chosen research methodology allows achieving the set goal and obtaining an adequate answer to the tasks solved in the dissertation work. Of great value is the interview conducted with 34 psychiatry specialists, through which information was collected about the barriers to patients with mental problems to seek help and the limiting factors for GPs to refer patients for a consultation with a psychiatrist. The survey, which covered a total of 300 GPs from eight regions in Bulgaria and through which information was collected on the presence of patients with depression in practices, the GPs' attitude and behaviour in their work with depressed patients, the epidemiology of depression, the barriers and stimulating factors on the part of the doctor and the patient in the consultation process, etc., is impressive. A qualitative research method was applied through a "focus group" with 14 GPs on the applicability of the developed behavioural algorithm when a depressive episode is suspected. Undoubtedly, the

greatest methodological achievement is the created algorithm of behaviour of GPs when working with patients with depressive symptoms.

5. Characteristic and evaluation of the dissertation work and the contributions

The dissertation presented for opinion is written on 205 standard pages, which include 17 tables, 39 figures and 4 appendices. It is designed according to the requirements and contains: introduction, literature review, purpose, research tasks and methodology, results, discussion, conclusions, recommendations, contributions, bibliography and appendices.

The *discussion* of the obtained data is based not only on the own results, but also on a large number of studies correctly cited in the literature.

The dissertation finishes with nine well-grounded conclusions that logically follow and fully correspond to the purpose and tasks of the dissertation.

The contributions are of a scientific-theoretical and applied nature, a total of 10 in number, two of which are of an original nature. The significance of the problem "depressive episode in General Medical Practice" among GPs in Bulgaria has been studied. Barriers and stimulating factors for GPs to actively seek depressive symptoms in patients have been identified. The developed algorithm of behaviour of GPs when working with patients with depressive symptoms and the sample plan-program for conducting training modules of GPs under the guidance of a psychiatrist are of greatest value.

6. Evaluation of the publications and the personal contribution of the doctoral candidate

The doctoral candidate has attached three publications in connection with the dissertation work - one in a refereed journal and two in scientific collections in Bulgaria. Dr. Tumbeva is the first author of all three articles, which proves that she personally planned, organized and published the results of her scientific work related to the doctoral dissertation.

Four appendices to the dissertation work are also provided, which are indisputable proof that it is the personal work of the doctoral candidate and that the obtained results and contributions are a personal merit.

7. Abstract

The abstract is written on 61 pages and in terms of content fully reflects the content of the dissertation work. It includes 11 tables and 36 figures, taken from the dissertation, that present the main thesis of the doctoral candidate. All conclusions and contributions, as well as scientific publications related to the dissertation work, are included.

CONCLUSION

The dissertation work contains theoretical and applied results that are an original contribution to science and meet the requirements of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, the Regulations for Implementation of the Law on the Development of the Academic Staff and the Regulations of the MU – Pleven. The presented materials and dissertation results correspond to the specific requirements adopted in connection with the Regulations of the MU – Pleven for the implementation of the Law on the Development of the Academic Staff.

The dissertation shows that the doctoral candidate Dr. Elka Georgieva Tumbeva possesses in-depth theoretical knowledge and professional skills in the scientific specialty "General Medicine", demonstrating qualities and skills for independent conduct of scientific research.

Due to the above, I confidently give my positive assessment of the dissertation work, abstract, achieved results and contributions and I propose to the honorable scientific jury to award the educational and scientific degree "Doctor" to Dr. Elka Georgieva Tumbeva in the doctoral program "General Medicine".

11.09. 2024

Prepared the opinion: На основание чл. 59 от ЗЗЛД

Assoc. Prof. Dr. Zdravka Radionova, MD